

Notitie uitgangspunten gebruik openbare ruimte winkelgebieden en horeca Heemstede

1. Inleiding

De maatregelen die horen bij de intelligente 'lockdown' in verband met het coronavirus worden gedoseerd losgelaten. Dit betekent dat mensen meer naar buiten gaan en het (geleidelijk) drukker wordt op straat. Belangrijk uitgangspunt voor de komende tijd is de inrichting en het gebruik van de publieke ruimte is de anderhalvemetersamenleving. Waar voor de crisis de druk op de openbare ruimte al hoog was, is die in een anderhalvemetersamenleving nog groter. We zullen daarom op korte termijn (creatieve) oplossingen moeten vinden om met de schaarse openbare ruimte in de gemeente om te gaan. Dit geldt natuurlijk in de gehele gemeente, maar vooral in de winkelgebieden en rondom horecagelegenheden.

Verscheidende ondernemers hebben de gemeente al benaderd met verzoeken om mee te werken aan plannen die het hun mogelijk maken in deze moeilijke tijd toch omzet te genereren.

Enkele voorbeelden zijn:

- Het verzoek om gedurende de coronacrisis de standplaats voor de oliebollekrans op de Binnenweg te mogen innemen;
- Uitbreiding van de terrasmogelijkheden voor horecaondernemers en winkels met een beperkte horecavoorziening.

Het is belangrijk dat iedereen zich realiseert dat ruimte een schaars goed is, en dat daardoor niet alles kan. Tegelijkertijd hebben ondernemers de afgelopen twee maanden veel omzetverlies geleden. De meesten zullen ook de komende tijd nog niet hun normale omzetniveau bereiken. Terrassen hebben meer ruimte nodig om de onderlinge afstand tussen gasten te waarborgen, tegelijkertijd hebben voetgangers meer ruimte nodig om zich veilig te kunnen verplaatsen. Daar waar mogelijk wil Heemstede ruimte bieden aan verruiming van terrassen nu deze op 1 juni onder voorwaarden open mogen. Heemstede wil het voor de horeca mogelijk maken om de terrassen uit te breiden om het verlies aan inkomsten door de coronacrisis te verminderen.

Het kabinet heeft besloten dat per 1 juni terrassen weer open mogen onder twee voorwaarden:

- Iedereen zit aan een tafeltje, en
- Mensen (gasten en personeel) houden 1,5 meter afstand van elkaar.

Inmiddels is ook duidelijk dat leden van één huishouden op het terras onderling geen 1,5 meter afstand hoeven te houden.

In deze notitie zijn uitgangspunten geformuleerd op basis waarvan activiteiten, initiatieven en maatregelen op hun wenselijkheid, haalbaarheid en hun onderlinge prioritering kunnen worden gewogen. Daarbij zijn gezondheid, veiligheid, toegankelijkheid en leefbaarheid –in die volgorde– leidende principes. De notitie vormt een leidraad voor organisaties, bedrijven, burgers en de ambtelijke organisatie bij het zoeken naar oplossingen.

Dit is de eerste versie van de notitie. Aanpassingen van de Noodverordening of vervanging daarvan door een noodwet en nadere inzichten op basis van ervaringen in de praktijk op weg naar 1 juni, 1 juli en daarna kunnen leiden tot nieuwe versies van dit kader.

De dilemma's, die aan de uitgangspunten uit de notitie ten grondslag liggen, zijn besproken met (horeca)ondernemers en de winkeliersverenigingen van de winkelgebieden om hun eerste gedachten en informatie op te halen. Deze contacten hebben telefonisch, via de mail en tijdens georganiseerde overleggen plaatsgevonden.

2. Uitgangspunten

Hieronder volgt themagewijs een overzicht van de benoemde uitgangspunten gebruik openbare ruimte.

Algemeen:

1. Voor medewerking van de gemeente zijn de regels van het Kabinet met betrekking tot corona en de (verkeers)veiligheid en leefbaarheid leidend;
2. De medewerking geschiedt binnen een proefperiode van 1 juni tot 15 oktober of zolang in de proefperiode de landelijke 1,5 meter RIVM-richtlijn van kracht is. Voor 15 oktober wordt bepaald of de proefperiode wordt verlengd. Als daartoe op grond van het onder 1. genoemde uitgangspunt aanleiding is, kunnen de uitgangspunten uit deze notitie tussentijds worden bijgesteld of (tijdelijk) buiten werking gesteld;
3. De uitgangspunten in deze notitie zijn primair gericht op verzoeken voor de drie in de Visie winkelcentra Heemstede benoemde hoofdwinkelgebieden (Raadhuisstraat-Binnenweg, Jan van Goyenstraat en Zandvoortselaan-west). Voor eventuele versoepeling van de uitgangspunten voor de overige winkels, winkelgebieden en horecagelegenheden zullen individuele afwegingen worden gemaakt, waarbij deze notitie als vertrekpunt wordt genomen;
4. De intentie van de gemeente is om maatwerk te leveren daar waar de coronaregels, de (verkeers)veiligheid en de leefbaarheid in acht kunnen worden genomen. Als er knelpunten zijn, wordt met de betrokken ondernemer(s) gekeken of er ruimte is om tot een oplossing te komen. Overigens geldt dit voor zowel gezamenlijke initiatieven als voor individuele wensen van ondernemers.

Management van de publieke ruimte

5. In het belang van het goed kunnen functioneren van de winkelgebieden worden geen maatregelen genomen die de bereikbaarheid van de winkelgebieden belemmeren, zoals het autovrij of autoluw maken ervan. Voetgangers en fietsers blijven wel voorrang houden op auto's. Ook blijven gedurende de openingstijden van de winkels de parkeerplaatsen zoveel mogelijk bestemd voor centrumparkeren;
6. De ervaring van de handhavers is dat overal in de winkelgebieden de bezoekers zich vrijwel altijd aan de 1,5 meter afstand houden. De gemeente wil zoveel als mogelijk vasthouden aan de lijn dat het gebruik van de openbare ruimte in eerste instantie een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de ondernemers en bezoekers en vertrouwt erop dat zij die verantwoordelijkheid ook bij een versoepeling van de coronaregels blijven nemen. Met dit uitgangspunt als basis is regionaal een getrapte aanpak voorgesteld om het verkeer in de coronatijd zo veilig en vlot mogelijk te laten stromen:
 - Zoals al aangegeven in het uitgangspunt, is de ondernemer is primair verantwoordelijk voor de goede en veilige gang van zaken in de winkel en voor de deur. Wel wordt geadviseerd enkele voorzieningen in de openbare ruimte te treffen om de ondernemers en bezoekers te ondersteunen. Voor verdere uitwerking zie paragraaf 3.
 - Bij structureel grotere drukte, wanneer de handhavers constateren dat de anderhalvemetersamenleving onvoldoende kan worden gehandhaafd, worden aanvullende maatregelen getroffen, zoals passeerstroken of verwijderen obstakels.
 - Bij extreme drukte kan op aangeven van de handhavers, door de burgemeester worden besloten om veiligheidsredenen tijdelijk verder gaande maatregelen te nemen, zoals de (tijdelijke) afsluiting van een straat of weggedeelte.

Deze getrapte benadering maakt het mogelijk om in te spelen op veranderingen in (Corona) regelgeving en gebruik van de publieke ruimte. Daarnaast biedt deze getrapte benadering de mogelijkheid om per winkelgebied maatwerk te leveren. Essentieel in het hele proces blijft een heldere communicatie, met speciale aandacht voor de momenten dat de versoepeling van de lockdown naar een volgende fase overgaat.

Gebruik openbare ruimte voor terrassen en uitstallingen

7. De algemene terrasregels, die in de normale situatie gelden, zijn ook in de proefperiode van toepassing. Zo blijven de terrastijden ongewijzigd en blijft muziek op terrassen niet toegestaan;
8. De ondernemers zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van hun personeel en gasten, zien zelf toe op de naleving van de RIVM richtlijnen op hun terrassen en de toegang naar hun entrees, ze spreken hun personeel en gasten hier actief op aan;
9. De coronaregels vereisen dat terrassen uitsluitend uit zitplaatsen aan tafels bestaan en zo zijn ingericht dat 1,5 meter afstand kan worden gehouden;
10. In de APV is een vrije doorloopruimte bepaald van 2 meter in het winkelgebied Raadhuisstraat-Binnenweg en 1,5 meter in de rest van Heemstede aangehouden dient te worden. Als de looproute langs andere mensen gaat, zoals langs terrassen of wachtrijen op de stoep, is 1,5 meter extra vrije doorloop nodig, zodat men afstand tot de ander kan houden. In de praktijk betekent dit, dat alleen op de bredere delen van de winkelgebieden (eiland)terras-vorming mogelijk is;
11. Het gebruik van parkeerplaatsen voor terrassen wordt in elk geval in de dagperiode vanuit het oogpunt van de bereikbaarheid en (verkeers)veiligheid van het winkelgebied niet toegestaan. Voor de avondperiode wordt in overleg met de gemeente bepaald of en zo ja, waar het alternatieve gebruik van parkeerplaatsen veilig zou kan geschieden. Aandachtspunten daarbij zijn de parkeerdruk in de avondperiode en de omgang met geparkeerde voertuigen die niet tijdig weg zijn ten behoeve van het uitbreiden van de terrassen;
12. Er mag een terrasuitbreiding worden neergezet voor de gevel van de naastgelegen panden, mits:
 - de betrokken eigenaren hier schriftelijk toestemming voor verlenen aan de ondernemer;
 - voldoende ruimte aanwezig blijft voor deze ondernemers om eventueel noodzakelijke coronamaatregelen voor hun pand (bijv. een opstelmogelijkheid voor de winkel) te kunnen organiseren;
 - voldoende ruimte aanwezig blijft voor omwonenden om hun pand te kunnen betreden en verlaten;
13. Op dit moment zijn uitstallingen voor de winkel toegestaan binnen 1 meter van de voorpui met een maximale hoogte van 2 meter. In deze zone mogen maximaal 2 uitstallingen worden neergezet. Er is vooralsnog geen aanleiding om deze regeling aan te scherpen of te versoepelen; Tenzij daarvoor op grond van uitgangspunt 5. aanleiding is;

Gebruik openbare ruimte voor standplaatsen

14. Voor verzoeken tot het innemen van een standplaats in één van de winkelgebieden zullen individuele afwegingen worden gemaakt, waarbij deze notitie als vertrekpunt wordt genomen;

3. Hoofdlijnen management publieke ruimte 3 grote winkelgebieden

Hieronder is per winkelgebied aangegeven wat de hoofdlijn voor het management van de publieke ruimte zou kunnen zijn:

Raadhuisstraat-Binnenweg:

- Stimuleren van éénrichting voetgangersverkeer door middel van bebording.
- Kijken naar (de toegevoegde waarde van) eventuele aanvullende voorzieningen, zoals de trottoirs te voorzien van wegenvverf of stickers;
- Monitoren in het licht van de voorgestelde aanpak.

Zandvoortselaan West:

- Er is maar één trottoir, dus hier is geen alternatief voor tweerichtingsverkeer voor voetgangers.
- Diverse obstakels moeten verwijderd worden. Met name fietsenstallingen en reclame-uitingen.
- Omdat de bereikbaarheid per fiets belangrijk is, moet de pijn zoveel mogelijk verdeeld worden tussen auto- en fietsparkeergelegenheid. Dat betekent dat twee autoparkeerplaatsen worden opgeofferd voor fietsenstallingen.
- Monitoren in het licht van de voorgestelde aanpak.

Jan van Goyenstraat:

- Hier is de meeste ruimte en wordt het minste probleem verwacht. Hier geldt weer de voorgestelde aanpak.
- Bij constatering van een onveilige situatie zullen obstakels op het trottoir weggenomen worden. Op dezelfde wijze als op de Zandvoortselaan West.
- Aandachtspunt is de grote drukte bij de Bronsteevijver op mooie dagen. Dit leidt tot extra drukte in de Jan van Goyenstraat.